

2008–2009. I. év, 2. félév
Pethő Ágnes (előadás)
Blos-Jáni Melinda (szeminárium)

Bevezetés a filmelméletbe és filmelemzésbe

Témák

- A film elméletei: a filmelméletek típusai, a film elméleti kérdéseinek köre
- Az emberi kommunikáció, a nyelv és a kép médiumai. A mozgókép mint médium. Médiumok a mozgóképben: a mozgókép mint re-medializáció. A mozgókép médiumainak változásai
- A filmszemantika alapjai, jelentések a filmben. A film mint nyelv, jelrendszer
- A néző szerepe: a nézőség pszichológiája, a film jelentése mint kognitív konstrukció
- A klasszikus filmelbeszélés szabályai. A tekintet a klasszikus filmben.
- Bemutató elemzés: Alfred Hitchcock: *Hátsó ablak* (*Rear Window*, 1954). Összehasonlítás a téma további feldolgozásaival (pl. Michael Powell: *Peeping Tom*, 1960; Woody Allen: *Rejtélyes manhattani gyilkosság*, 1993; D. J. Caruso: *Disturbia*, 2007. stb.)
- Filmkép és valóság: ablak vagy keret? A valóság mint kép. Keretezések a filmben.
- Elemzés: Michelangelo Antonioni: *Nagyítás* (*Blow Up*, 1966). Összehasonlítás Francis F. Coppola: *Magánbeszélgetés* (1974) és Brian de Palma: *Halál a hídon* (*Blow Out*, 1981) című filmjével.

Kötelező szakirodalom

- ☐ David Bordwell: *Elbeszélés a játékfilmekben*. Budapest, 1996: 41–75. [3. és 4. fejezet]
- ☐ David Bordwell: *A klasszikus elbeszélésmód*. In: *A kortárs filmelmélet útjai. Szöveggyűjtemény*. Palatinus 2004. 182–228.
- ☐ André Bazin: *Mi a film?* Budapest, Osiris: 7–43.
- ☐ Laura Mulvey: *A vizuális élvezet és az elbeszélő film*. In: *A kortárs filmelmélet útjai. Szöveggyűjtemény*. Palatinus 2004. 249–267.
- ☐ Susan Hayward: *Cinema Studies. The Key Concepts*. London–New York, Routledge, 2000 (a következő szócikkek: *colour, continuity editing, cross-cutting, deep-focus/depth of field, editing, emblematic shot, eyeline matching, lighting, mise-en-scène, 180-degree rule, road movie, shots, shot/reverse-angle shot, space and time, subjective camera, suture, 30-degree rule, tracking shot*).
- ☐ Pethő Ágnes: *Műzsák tükre. Az intermedialitás és az önreflexió poétikája a filmben*. Csíkszereda, Pro-Print Kiadó, 2003: 75–85., 295–309.
- ☐ J. M. Lotman: *Filmszemiotika és filmesztétika*. Budapest, Gondolat, 1977: 128–139. [11. fejezet: Szemiotikai problémák és a modern filmművészet útjai]

Ajánlott szakirodalom

- Francesco Casetti: *Filmelméletek 1945–1990*. Budapest, Osiris, 1998: 9–75. [1–4. fejezet], 89–104. [6–7. fejezet], 126–166. [9–10. fejezet]
- Hartai László, Muhi Klára: *Mozgóképkultúra és médiaismeret*. Budapest, Korona Kiadó, 1998.
- Bíró Yvette: *A hetedik művészet*. (A film formanyelve. A film drámaisága.) Budapest, Osiris, 1998.

- James Monaco: *How to Read a Film*. New York–Oxford, Oxford University Press, 2000 (1–5. fejezet)
- John Fawell: *Hitchcock's Rear Window, the Well-Made Film*. Southern Illinois University Press, 2001.
- Aleksander Jackiewicz (szerk.): *Bevezetés a filmalkotások vizsgálatába*. Budapest, MFI, 1970.

A vizsga összetétele:

50%: írásbeli vizsga az előadások és a kötelező könyvészet ismeretének ellenőrzése

50%: a szemináriumi tevékenység értékelése (a szemináriumokon való szereplés + a félév végére megírt filmismertető, filmkritika és filmelemzés értékelése).

Megjegyzés:

A fentiekén kívül a szemináriumokhoz is kapcsolódnak kötelező olvasmányok (ezeket lásd a szemináriumi tevékenységre vonatkozó tájékoztató lapon). A vizsgadolgozatban ezekre vonatkozóan is lesz majd kérdés.

Jelenlét

Az órákon való jelenlét 75%-ban kötelező mind az előadások mind a szemináriumok esetében (14 tanítási hétből min. 10). Ennél több hiányzás csak egészségügyi okokból fogadható el. Ha a hallgató nem vett részt min. az órák 50%-án, nem jelentkezhetsz vizsgára. 50-75% közötti hiányzások kompenzálhatóak a vizsgán plusz kérdés megválaszolásával.